

סרטים

"הלוחם המוסווה"

הסרט, המספר על פעולות המחתרת הצרפתית בזמן הכבוש הגרמני, הגיע לארץ באחרון של חמש שנים; מה הסבה? נואל-גואל, שכתב את הסרט, ביים את הסרט, אף שחקן בו את התפקיד הראשי, הצליח לתת תמונה נאמנה של עיר צרפתית קטנה בזמן המלחמה. תושביה ממשכמים, לכאורה, בחייהם השקטים והמסורתיים, אולם בסתר הם מארגנים פעולות חבלה מופלאות, הראויות לשמש נושא קולנועי.

האב השקט, בנעלי הבית החמות ובתחתוני הצמר שלו, המקדיש את כל מרצו וזמנו לטיפוח שחבליים תרבותיים, הינו הטיפוס המתאים ביותר לשמש ראש המחתרת באותה עירה. נואל-גואל, במשחקו השקט והאירוני, תיב האדם המתאים ביותר לשחק תפקיד זה. אם התסריט קצת כבול, הדיאלוג שיגרתי ופיסגת הסרט מאד מלודרמטית, הרי במשחקו של נואל קשה למצוא פגם. אין לומר עליו, שהוא גדול השחקנים הצרפתים, גם אין הוא מתעלה לדרגתו של ריימו המנוח, אולם את תפקיד הלוחם המוסווה הוא מבצע מצוי.

"החוטאת"

מרי זוב (1881-1927) היתה סופרת אניגמית, שתארה בעט רוחית רומנטיקה ורוח מסתורין את חיי הצוענים, בני הכפר ובעלי האחוזה, שבמחוז שרופשייר ההררי, במערב רבבה של אנגליה, ליד הגבול ההלטי. אל דעה העמוסים יותר סגנונית מאשר אמת, יותר פרצופים אקזוטיים מאשר דמויות של בשר ודם, יותר עלילות מסוככות וחסרות-שכנוע מאשר מציאות. פנו זוג המפיקים-סרטי טאימס-במאים פאואל ופרסבורגר.

הם הפיקו סרט, ההולם את השלב הנוכחי ביצירתם הקולנועית: רומנטיקה צבעונית (על משקל נעליים אדומות וספורי הפומא, שטרם הוצג בארץ). שני סממנים אלה נמר צאים בשפע בסרט. את הרומנטיקה מספקים, ביד רחבה (ובמחשוף רחב), גינפר ג'ונס; בחיוך רחב וגבוה, בתפקיד הנבל דוד פאראר, שחקן אנגלי שחור-פרצוף, שאינו עשוי להעמיד בסכנה את מעמדם של גיבלי, קופר, ג'ונסון בשמי הקולנוע. את השלישיה הרוח-מונית משלים סיריל קוסאק בתפקיד כומר חולה אהבה וחסר-דם. אישיותו עוד חיוורת מוז של פאראר.

שניהם, הכומר ובעל האחוזה רדין (פאראר), מאוהבים בבת התערובת (חמשים אחוז דם צועני, חמשים אחוז דם אנגלי אקזוטי) זוט (גינפר ג'ונס). העלמה הפרהית למחצה חושקת בבעל האחוזה סמיך הדם, אבל נישאת דוקא לכוהן דליל הדם. חיי הנישואין שלהם הם מזורם ביותר, אם להשתמש בלשון עדינה; הכוהן הטוב אינו פוקד את מיטתה של העלמה ששני מיני דם, שניהם סוערים, גועשים בעורקיה.

היא בורחת אל ביתו של רדין (הנקודה האחת בסרט שיש בה אמת פסיכולוגית) ומבלה שם לילות וימים של אהבה, עד אשר היא מגלה את פרצופו האמתי, חוזרת אל

בעלה איש-הדת. אבל, כמובן, החוטאת לא תינקה: היא נספית במיתה משונה

עלילה זו, שהיא אחת המגוחכות ביותר שהועלו על בד הקולנוע, טופחה באהבה רבה בידיהם של הבמאים. עבודת הצילום היא מן היפות והעדינות בעת האחרונה. אבל כל אלה לא יכלו לרומאן הזול שהוא הבסיס לסרט; לא יכלו לו גם השחקנים הראשיים; משחקם חיוור, כמו השורות, שעליהם למלל, ומווייף כמו הדמויות שעליהם לעצב. רק לאחדים משחקי המשנה אפשרות להפגין יכולת איוו שהיא.

דרכה של נערה

מייקל פאואל ואמריק פרסבורגר הם זוג מפיקים-סרטיים-במאים אנגלים פוריים

כאן היא פוגשת אציל קוטי, שירד מנכסיו, שעתה הוא קציני (רוג'ר ליבסי). בפעם הראשונה בחייה מתערער בטחונה של מרי; היא מנסה להמלט מן העיר אל ארוסה, אבל — בידיים אחרות היתה מעשיה זו עילה לתמר גות ארוכות של שיח סנטימנטאלי מלוה נשיר-קות וגיפופים. פאואל ופרסבורגר, תמיד בעד לי טעם משובח, העבירו את הסרט לאפיק יותר בריא, פחות משעמם ושיגרתי. הדמויות הסקוטיות משורטטות באמנות (וכפי הנראה במידה רבה של אמת פשוטה); הנוף ניתן ביד רחבה אך לא פורני, סופה בים מתוארת בתמונות פשוטות וחזקות.

ובכל זאת, הסרט הוצג רק פעמים ספורות בעיר הגדולה ביותר בארץ: הוכחה נוכחת, כי הפרסומות ההוליוודיות חשובה יותר מן האיכות האמנותית.

גינפר ג'ונס ("החוטאת") רומנטיקה ומחשוף

מסוכנות, אחר כבמאי-עוזר. בשנת 1917 ביים את סרטו הראשון; יידי צבר בהשתתפות הארי קייירי (שבנו מופיע בסרט היי דרומה). במשך שלוש השנים הבאות הפיק ג'ק פורד (השם שסיגל לעצמו בינתיים) שלושים סרטי המערב הפרוע, שבאחד מהם אף הופיע. הנסיון הרב הזה, בסרטים הראשונים הקצי רים והמגושמים, הביא לו תועלת רבה ביצי רותיו המאוחרת יותר. לאחר שלוש שנים נוספות בהן המשיך להפיק סרטים לעשרות, אבל הפעם על נושאים אחרים: קומדיות, סרטים בלשיים, סרטי-אהבה, קיבל את ביום הסרט הגדול הראשון שלו בהשתתפות ג'ון גילברט. לצורך עבודה חשובה זו שינה פורד את שמו מג'ק לג'ון.

התקופה הגדולה. עם המצאת היי קולנוע, היו זקופים לזכותו של פורד למעלה מששים סרט. ב-1930 הוציא לאור סרט על ארבעה עשר אנשים הכלואים בצוללת תקר עה בקרקע האוקיינוס, אנשים ללא נשים היה הסרט הראשון, שהפיק בשיתוף פעולה עם דארלי ניקולס, עתונאי שהיגר להוליווד, והיה לאחד ממחברי התסריטים החשובים ביותר. ניקולס כתב בשביל פורד גם את הפאטרוול האבוד הבריטי במדבר עיראק, המושמד כולו (בעת המלחמה העולמית היי ראשונה) על ידי בידואים, שאינם נראים כל העת. יותר משהיה זה סרט הרפתקאות, חשובה בו הנקודה הפסיכולוגית: האנשים המוקפים, האויב הסמוי מן העין.

לאחר הצלחה זו, עלה בידי ניקולס ופורד לשכנע את חברת ר.ק.א.י. שתממן את הסרט המלשיין, יצירתו החשובה ביותר של פורד. זהו מעשה בבחור בעל גוף מוצק, שכל רופף, חבר המחותר האירית, המלשיין על חברו בעד כסף, מכפר על מעשהו במוות. ויקטור מאקלגלן, שחקן בינוני במר בית סרטי, התעלה בסרט זה לרמה משחקית גבוהה (פרס האקדמיה 1936). כך הוכיח פורד, שהוא איננו רק טכנאי ממדרגה ראשונה, אלא גם במאי היועז להפיק מאקסימום של משחק משחקניו.

בקצה

"חלום ליי קיי" — נוסחו של רייני הארדט מדגיש בעיקר את הקומי במחזה. אין זה בריוק קספיר, אבל סוף סוף רק אחוז כמעט אפסי של מבקרי הקולנוע מסוגל להבחין בחטאיו הדרמטיים של הבמאי הגדול. האחרים רשאים ליהנות מאד.

"הקופם מארץ עוי" — אופרטה רבת חן. ג'ורג' גארלאנד וג'ק הילי מספקים את השירה, בעוד שריי בולגר רוקד. ברט לאור באחד מתפקידיו המבדחים ביותר.

"לזלזולית" — אחד מסרטיו הטובים ביותר של דיסני. מאוכלס דמויות נפלאות של חיות מלאות חן, ואפילו בני האדם בסרט, רובם על יפה.

"עמק הביבריים" — מלחמת החיים, כפי שהיא משחקת בממלכת החי, בעמק שקט בהרי רוקי בארצות הברית. צילומים מצוינים, עריכה נפלאה ומוסיקה טובה עושים את הסרט הקצר הזה אחד הטובים של השנה.

"היי דרומה"

קפטיין ג'ון פורד גויס מחדש לצבא האמריקאי; הוא יביים שם סרט עובדתי למען הצי. זאת היתה הידיעה, שהגיעה מהור ליבוד לפני חדשים מספר. בינתיים הגיעו לישראל בזה אחר זה הסרטים שיצר ברצינות ובוריות בשנים האחרונות, מאז שוחרר מן הצבא האמריקאי לאחר מפלת יפן. סרטים אחרונים אלה, שאחד מהם, היי דרומה, הגיע לארץ, אינם מתעלים, אולי, לרמה של יצי רות המופת הגדולות שלו (דרך הטבק, המלשיין, ענבי הזעם), אבל הם מעידים על יכולתו הגדולה של הנער-המהגר האירי, שהיה לאחד מעמודי התווך של הקולנוע העולמי. בן תשע עשרה היה שייין אויפיין בהג'יו להוליווד בשנת 1914. הוא בא ישר ממכללת מייק, שאלה נכנס מאחר שנכשל בבחינות הכניסה לאקדמיה הימית של אנפ'ר. לים. קודם לכן הגיע להוליווד אחיו הבכור, שעשה לעצמו שם בפסבדונים, פרנסיס פורד" — כבמאי של סרטים בהמשכים. שייין החל לעבוד אצל אחיו כאחראי על התפאורה, אחר כממלא מקום של שחקנים בתמונות

ובעלי טעם. בעוד שנעליים אדומות סרט ססי גוני אך לא-אמתי שלהם, בא, הוצג והלך בקול תרועה גדולה (ובהצלחה קופתית נכרת), הרי דרכה של נערה, סרט בהרבה יותר צנוע, יותר אמתי, יותר טוב, הגיע לחליאביב, ונפגע שבוע לאחר שהוצג בקולנוע קטן, מבלי שיושם אליו לב.

מדוע הסרט טוב? מפני שנושא באנגלי, משומש, משופשף, מוגש בצורה קליה, חסרת-רגשות וזה, מבוגרת. מרי (אנדי הילר) היא נערה אנגלית עצמאית בעלת גיורה ואופי מאביה, מנהל באנק קטן בעיר שדה, למדה לדעת את ערכו של הכסף; מגטינה — את החשיבות לדעת לאן היא רוצה להגיע שם הסרט באנגלית: אני יודעת לאן אני הולכת. מטרחה, בהגיעה לשנתה העשרים וחמש: להנשא לאיל-חעשיה גדול. גילו: כפול מגילה. אבל אין בכך חשיבות, היא בטוחה שהיא אוהבת את פנקס הצ'קים שלו, שהם יהיו מאושרים. היא נוסעת אליו לסקוט' לאנד; על אי רחוק, בסירה עתיקה ששכר, תיערך החתונה. אולם סופה מעכבת אותה על היבשת, בבית אשה סקוטית מכניס-אורחים.

תשבץ מס. 66

מאת הקורא ה. גרעון, תל אביב
מאונן: 1) מולדתה של רות. 4) מוצץ כספי צבור. 8) מלך שהתאבד. 10) אחי עשו. 12) אדון. 13) תגלית. 16) מצבה. 17) רקבון. 19) ספקה מזונות לתושבי יריחו. 20) צח. 21) ענן. 23) כנף הבגד. 24) עושה דבר אל. 26) כבש. 27) בתוכם. 29) טחנת מזון. 31) פלגשו של הנישואין שלהם הם מזורם ביותר, אם להשתמש בלשון עדינה; הכוהן הטוב אינו פוקד את מיטתה של העלמה ששני מיני דם, שניהם סוערים, גועשים בעורקיה. 41) דון קישוט. 43) נציג ישראל בועדות שביחת הנשק.
מאונן: 1) מקום מחבוא. 2) קרט. 3) קללה. 5) דמות אגדתית טובה. 6) מחצית טעסע. 7) עוגה. 8) שמו הפרטי של בן-גרא. 9) אחד האבות. 11) בדותה. 14) הפוכו של מתוק. 15) בעלה של האם. 18) צעד. 20) הכנסת אויב. 22) נקבה של בא. 23) זהב בארמית. 25) מלך חכם מכל אדם. 26) ישבן. 28) ודאי. 30) מורר. 31) אומה. 32) נרו יאיר. 34) עשיר. 36) פרי ממנו עוצרים שמן. 37) צורה. 40) גבוה. 42) ארג.

פתרון תשבץ מס. 65

מאונן: 2) כפר. 6) משא. 8) קתרוס. 10) קהל. 12) בל. 13) מם. 14) מן. 15) זג. 16) כינור. 18) טגור. 19) יהודי. 21) מונה.

- 24) בלש. 25) אלמו. 28) שכל. 29) מג. 31) אב. 32) גולה. 34) ית. 35) מוריס שורץ. 36) רב. 37) רוש. 39) לץ. 40) בי. 41) און. 42) לימה. 44) פאה. 46) הרמן. 48) מנורה. 50) קיוסק. 51) תשורת. 53) בס. 54) לץ. 56) מתנה. 57) יק. 58) תוף. 60) טגור. 62) ירק. 64) ננה. מאונן: 1) אש. 2) כתם. 3) פה. 4) רום. 5) פה. 6) מלך. 7) אמנון. 8) קמרי. 9) סנטי. 10) קרנבל. 11) לור. 17) קוליסיאום. 20) דש. 21) מכחול. 23) המולה. 25) אבריה. 26) מן. 27) זכרון. 28) שיר. 30) גרין. 31) אויב. 33) רבן. 38) שי. 41) אמ. 43) מסועף. 44) פן. 45) הר. 47) רוזטי. 49) התור. 50) קסת. 52) חיק. 55) ענן. 56) שוה. 59) וו. 61) בן. 63) רם.

- פרסים לפותרי תשבץ מס. 64
1) רות קוקיה, בן יהודה 131, תל אביב.
2. מנולה מרדכי, סטלה מאריס 33, חיפה.
3. בלום דוד, בלפור 11, תל אביב.

הודעות לקוראים

קוראים, השולחים קטעים למדור "הארץ", מתבקשים לציין זאת על המעטפה ולצרף את הקטע הגזור מן העתון. קוראים, השולחים תשבצים, מתבקשים לחברם לפי אחד מעשרת התשבצים האחרונים, ולציין את מספר הגליון.

	7	6	5	4		3	2	1
41			10		9			8
	16			15		14	13	12
							18	17
							22	21
			23					24
28			27				26	25
	34	33		32		31		30
	38		37			36		35
			42	41			40	39
				44				43